

อนาคตภาพคุณลักษณะของครูปฐมวัยในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2562-2572)*

The Scenarios of the Characteristics of Early Childhood Teachers in the Next Decade (B.E. 2562 - 2572)

¹วชิราภรณ์ ศรีผา, สุวิมล โพธิ์กลิ่น และ ชวนคิด มะเสนะ

¹Wachiraporn Sripha, Suwimon Phoglin and Chaunkid Masena

¹คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

¹Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University, Thailand.

¹Corresponding Author's Email: wachiraporn.sG60@ubru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะของครูปฐมวัยในสภาพปัจจุบัน 2) เพื่อศึกษาอนาคตภาพคุณลักษณะของครูปฐมวัยในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2562-2572) และ 3) เพื่อนำเสนออนาคตภาพคุณลักษณะของครูปฐมวัยในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2562-2572) ด้วยระเบียบวิธีวิจัยอนาคตแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัย 21 คน การศึกษาแบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันของคุณลักษณะของครูปฐมวัย ระยะที่ 2 ศึกษาอนาคตภาพคุณลักษณะของครูปฐมวัยในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2562-2572) ระยะที่ 3 การนำเสนออนาคตภาพคุณลักษณะของครูปฐมวัยในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2562-2572) เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้างและ 2) แบบสอบถาม เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1. จากการศึกษาสภาพปัจจุบันของคุณลักษณะของครูปฐมวัย พบว่า มีหลายหน่วยงานในระดับนโยบายได้มีกำหนดมาตรฐานและคุณภาพครูปฐมวัย 2. อนาคตคุณลักษณะของครูปฐมวัยในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2562-2572) ประกอบด้วยด้านต่าง ๆ 6 ด้าน คือ 1) ด้านความรู้ ความสามารถ 2) ด้านบุคลิกภาพ 3) คุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรม 4) ด้านทักษะการแสวงหาความรู้และการใช้เทคโนโลยี 5) คุณลักษณะด้านการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองการพัฒนาตนเองและการพัฒนา และ 6) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ 3. อนาคตภาพคุณลักษณะของครูปฐมวัยในทศวรรษหน้า (2562-2572) มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุดและระดับมาก ประกอบด้วย 6 ด้าน มีความเห็นสอดคล้องกับแนวโน้มความเป็นไปได้ทั้งระดับมากที่สุด และระดับมากทุกด้าน

คำสำคัญ: อนาคตภาพ; คุณลักษณะของครูปฐมวัย; ทศวรรษหน้า

*Received June 22, 2020; Revised June 20, 2021; Accepted June 26, 2021

Abstract

The research article consisted of the following objectives: 1) to study the characteristics of early childhood teachers at present; 2) to study the scenarios of the characteristics of early childhood teachers in the next decade (B.E. 2562 – 2572); and 3) to present the scenarios of the characteristics of early childhood teachers in the next decade (B.E. 2562 – 2572). The study applied ethnographic delphi futures (EDFR) research. A sample group consisted of 21 experts related to the management of early childhood education. A study was divided into 3 phases: the 1st phase was to study the present characteristics of early childhood teachers; the 2nd phase was to study the scenarios of the characteristics of early childhood teachers in the next decade (B.E. 2562 – 2572); and the 3rd phase was to present the scenarios of the characteristics of early childhood teachers in the next decade (B.E. 2562 – 2572). The research instruments included 1) semi-structured interview and 2) a questionnaire with 5 rating scale. The statistics used for analyzing quantitative data were median, mode, interquartile ranges. The qualitative data were analyzed by way of content analysis.

The results of the reach are as follows: 1) From studying the present characteristics of early childhood teachers, it is found that there are several organizations at the policy level that have set standards and quality of the early childhood teachers. 2) The scenarios of the characteristics of early childhood teachers in the next decade (B.E. 2562 – 2572) consist of 6 aspects which are 1) knowledge and competencies; 2) personality; 3) virtues and morality; 4) skills on seeking knowledge and the use of technology; 5) characteristics of creating body of knowledge on one's own and self-development; and 6) learning environment management. 3) The scenarios of the characteristics of early childhood teachers in the next decade (B.E. 2562 – 2572) have the tendencies at the highest level and possibility at a high level. The 6 aspects are consistent with the tendencies and possibilities at the highest level and at a high level in all aspects.

Keywords: Scenarios; Characteristics of Early Childhood Teachers; Next Decade

บทนำ

ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทำให้สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านเศรษฐกิจการเมืองวัฒนธรรมและการใช้เทคโนโลยี เป็นผลทำให้เกิดความรู้ใหม่และการเปลี่ยนแปลงความรู้อยู่ตลอดเวลาโดยปราศจากพรหมแดนการศึกษา เพื่อให้มนุษย์สามารถดำรงชีวิตอยู่ใน

กระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้อย่างมีคุณภาพองค์กรที่รับผิดชอบจัดการศึกษา ต้องปรับตัวโดยเร่งการปฏิรูปการศึกษาให้ก้าวทันกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก (Romchat, 2005)

ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 (National Education Act of B.E.2542, 2002) ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษา ซึ่งรวมถึงการศึกษาปฐมวัยไว้ว่า ความมุ่งหมายและหลักการในมาตรา 6 ว่าการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต รวมถึงแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579 (Office of Secretary-General of Education Council, 2017) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ แนวนโยบายเป้าหมายและกรอบ การดำเนินงาน แนวโน้มและทิศทางการพัฒนาประเทศในอนาคตที่เน้นการใช้ความรู้เป็นฐาน ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยและเตรียมความพร้อมทุกด้านให้เด็กปฐมวัย อายุ 0-5 ปี ทุกคนก่อนเข้าเรียนระดับประถมศึกษา ตามนโยบาย พัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ ในทุกระดับชั้น ทุกประเภทการศึกษา โดยเฉพาะการเตรียมความพร้อมทุกด้านให้กับเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กปฐมวัย มีพัฒนาการตามวัยอย่างมีคุณภาพและมีความพร้อมในการศึกษาและเรียนรู้ที่สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องและสัมพันธ์กันกับนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กปฐมวัย 0-5 ปี ระยะยาว พ.ศ. 2560-2569 ให้มีความสำคัญ การพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยวางรากฐานความพร้อมในทุก ๆ ด้าน ดังนั้นการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการเตรียมความพร้อมของสมอง และสติปัญญาของเด็กให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก ปัจจุบัน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (Office of Secretary-General of Education Council, 2010) คุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัยและคุณภาพเด็กขึ้นอยู่กับคุณภาพของครูปฐมวัย เป็นสำคัญเพราะครูปฐมวัยจะต้องมีบทบาทหน้าที่ซับซ้อนขึ้น ครูปฐมวัยจะต้องมีความรู้ประสบการณ์และก้าวทันสถานการณ์โลกจะต้องเป็นผู้มองกว้างคิดไกลใฝ่รู้ครูจะต้องจัดระบบการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียน เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาคือต้องสอนโดยยึดพื้นฐานความรู้ความสามารถ ความสนใจและความต้องการของผู้เรียนในหลักสูตรเป็นหลัก ครูปฐมวัยในอนาคตจึงต้องมีมาตรฐานคุณภาพ ในระดับครูมืออาชีพที่ได้รับการยอมรับจากสังคมในระดับสูง ดังนั้นครูจะต้องเตรียมพร้อมสำหรับสังคมยุคใหม่ที่จะปรับเปลี่ยนไปทั้งในปัจจุบันและในอนาคตโดยเชื่อว่าครูในปัจจุบัน และอนาคตจะต้องมีคุณลักษณะโดดเด่นที่เก่งทันโลกและเป็นครูมืออาชีพสามารถจัดการการเรียนรู้เพื่อสร้างทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Yamnoon, 2011)

การศึกษาเรื่องอนาคตเป็นการศึกษาในลักษณะที่ต้องการสารสนเทศ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเรียกว่าการวิจัยอนาคต ซึ่งเป็นเทคนิควิธีการวิจัยที่ศึกษาองค์ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ เหตุการณ์หรือพฤติกรรมที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งระยะสั้น ระยะยาว (Romchat, 2005) ดังนั้นการศึกษอนาคต จึงเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการศึกษาอนาคตภาพของครูปฐมวัย ผู้ที่เกี่ยวข้องกับครูปฐมวัยทั้งในหน่วยงานที่ทำหน้าที่ผลิต ผู้ใช้หรือผู้ได้รับผลกระทบ จากครูปฐมวัยควรได้เข้ามามีส่วนร่วม ในการให้ข้อมูลระดับต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้ได้ภาพอนาคตของคุณลักษณะของครูปฐมวัยที่สอดคล้องกับความต้องการทิศทางการเปลี่ยนแปลงในสังคมและสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพดัง Siridhrungsri (2014) กล่าวว่าพัฒนากระบวนการเรียนการสอนของครูจึงควรสะท้อน คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 ที่ต้องเป็นผู้มีความรอบรู้มากขึ้น มีความเป็นมืออาชีพ มีความสามารถ และศักยภาพสูง เป็นผู้ที่มีนวัตกรรมการสอนเพื่อให้นักเรียนได้ผลดีด้วยการเรียนรู้ตามที่

ต้องการ และเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่โลกของการทำงานในศตวรรษที่ 21 ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา อนาคตภาพของคุณลักษณะครูปฐมวัยในศตวรรษหน้า (พ.ศ. 2562-2572) โดยการศึกษาอนาคตภาพ และ ศึกษาแนวทางการพัฒนาครูปฐมวัย ตามคุณลักษณะครูปฐมวัยในศตวรรษหน้า สามารถใช้องค์ความรู้และนำ แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะครูปฐมวัย ในศตวรรษหน้าไปวิจัยเพื่อพัฒนาคุณลักษณะครูปฐมวัยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของครูปฐมวัยในสภาพปัจจุบัน
2. เพื่อศึกษาอนาคตภาพคุณลักษณะของครูปฐมวัยในศตวรรษหน้า (พ.ศ.2562-2572)
3. เพื่อนำเสนออนาคตภาพคุณลักษณะของครูปฐมวัยในศตวรรษหน้า (พ.ศ.2562-2572)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยอนาคตภาพคุณลักษณะของครูปฐมวัยในศตวรรษหน้า (พ.ศ.2562-2572) ครั้งนี้ เป็นการ วิจัยเชิงอนาคต (Future Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอนาคตภาพคุณลักษณะของครูปฐมวัย ในศตวรรษหน้า (พ.ศ.2562-2572) ด้วยระเบียบวิธีวิจัยอนาคตแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัย 21 คนโดยการคัดเลือก แบบเฉพาะเจาะจงทั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งการดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันของคุณลักษณะของครูปฐมวัยโดยศึกษาค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับเพื่อประมวลสภาพปัจจุบันของคุณลักษณะของครูปฐมวัย แล้วจึงทำการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) เขียนสรุปสภาพปัจจุบันของคุณลักษณะของครูปฐมวัย ได้ร่างเครื่องมือการวิจัยอนาคต ภาพคุณลักษณะของครูปฐมวัยในศตวรรษหน้า (พ.ศ.2562-2572) ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อศึกษาอนาคตภาพคุณลักษณะของครูปฐมวัยในศตวรรษหน้า (2562-2572)

ระยะที่ 2 ศึกษาอนาคตภาพคุณลักษณะของครูปฐมวัยในศตวรรษหน้า (พ.ศ.2562-2572) โดยใช้ เทคนิค EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) มีการดำเนิน 2 ขั้นตอน ดังนี้ 1) เลือกกลุ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 21 คน 2) การสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญโดยใช้เทคนิค EDFR โดยดำเนินการ 2 รอบ ดังนี้ รอบที่ 1 การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 21 ท่าน เพื่อคาดการณ์อนาคต (Future Scenario) ที่ผู้เชี่ยวชาญมอง ภาพความเป็นไปได้ในอนาคตภาพคุณลักษณะของครูปฐมวัยในศตวรรษหน้า (พ.ศ.2562-2572) รอบที่ 2 การตอบแบบสอบถามโดยนำแบบสอบถามที่พัฒนาจากคำตอบของผู้เชี่ยวชาญ จากการสัมภาษณ์ในรอบที่ 1 ไปสอบถามผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิม เพื่อยืนยันรวมถึงการตัดสินอนาคตภาพคุณลักษณะของครูปฐมวัยในศตวรรษ หน้า (พ.ศ.2562-2572) ในรอบนี้ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้อง และมีความเหมาะสมตามเกณฑ์ที่กำหนด จำนวน 58 ข้อ นำไปสู่การเขียนภาพอนาคตของคุณลักษณะของครูปฐมวัยในศตวรรษหน้า (2562-2572)

ระยะที่ 3 การนำเสนออนาคตภาพคุณลักษณะของครูปฐมวัยในศตวรรษหน้า (พ.ศ.2562-2572) จัดประชุมประชาพิจารณ์ตามกลุ่มเป้าหมายที่กำหนด เพื่อนำผลการวิจัยอนาคตภาพคุณลักษณะของครูปฐมวัย

ในทศวรรษหน้า (2562-2572) นำผลการประชาพิจารณ์ เสนอแนะให้กับผู้บริหารการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาปฐมวัยนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาในหลักสูตรปฐมวัย

เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง และ 2) แบบสอบถาม เป็นแบบมาตราตราบรรพมาค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถนำมาสรุป ตามลำดับ คือ

วัตถุประสงค์ที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและสภาพปัจจุบันของคุณลักษณะของครูปฐมวัยในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2562-2572)

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของคุณลักษณะของครูปฐมวัยจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสาร แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของครูปฐมวัย พบว่า ประกอบด้วยด้านต่าง ๆ 6 ด้าน ดังนี้

- 1.1 คุณลักษณะด้านความรู้ ความสามารถ
- 1.2 คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ
- 1.3 คุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรม
- 1.4 คุณลักษณะด้านทักษะการแสวงหาความรู้และการใช้เทคโนโลยี
- 1.5 คุณลักษณะด้านการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง การพัฒนาตนเองและการพัฒนาวิชาชีพ
- 1.6 คุณลักษณะด้านการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้

2. การสร้างเครื่องมือการวิจัย ได้เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง คาดการณ์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นเกี่ยวกับคุณลักษณะครูปฐมวัยในทศวรรษหน้า (พ. ศ. 2562-2572) เครื่องมือผ่านการประเมินความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์ตามกรอบแนวคิด กับข้อประเด็นคำถาม จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน พิจารณาให้ข้อเสนอแนะ พบว่าข้อคำถามแต่ละข้อมีค่าความเที่ยงตรง (IOC) ตั้งแต่ 0.60 – 1.00 ทั้ง 6 ข้อ

วัตถุประสงค์ที่ 2 ศึกษาอนาคตภาพคุณลักษณะของครูปฐมวัยในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2562-2572)

จากผลการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูล EDFR ที่ได้ จากแบบสอบถามเพื่อหาค่ามัธยฐาน (Median) ฐานนิยม (Mode) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) เป็นรายชื่อเพื่อพิจารณาเลือกแนวโน้มที่มีความเป็นไปได้ในระดับมากขึ้นไปกล่าวคือแนวโน้มที่มีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.5 ขึ้นไปและแนวโน้ม ที่มีความสอดคล้องกันของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.5 และค่าความแตกต่างระหว่างฐานนิยมและมัธยฐานที่มีค่าไม่เกิน 1.00 และได้ข้อคำถามที่มีแนวโน้ม ความเป็นไปได้ในระดับ “มากที่สุด” จำนวน 42 ข้อ และระดับ “มาก” จำนวน 16 ข้อ โดยมีคำถาม ที่ไม่สอดคล้อง และผู้วิจัยได้ตัดออกคงเหลือ ข้อคำถาม จำนวน 58 ข้อ สรุปเป็นอนาคตภาพคุณลักษณะของครูปฐมวัยในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2562-2572) ได้ดังนี้

1. อนาคตภาพคุณลักษณะของครูปฐมวัยในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2562-2572) ด้านความรู้ความสามารถ

มีวุฒิการศึกษาตรงวิชาเอกมีความรู้ด้านจิตวิทยา และจิตวิทยาพัฒนาการเด็กปฐมวัย มีความรู้ด้านปรัชญาการศึกษา นโยบายทางการศึกษา และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัย มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย การวัดผลประเมินผล และประเมินพัฒนาการ มีใบรับรองผ่านการอบรมเกี่ยวกับสาขาการศึกษาปฐมวัยมีความรู้เรื่องสิทธิพื้นฐานเด็กปฐมวัย มีความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ มีความสามารถในการจัดประสบการณ์ เน้นกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้ โดยปฏิบัติจริงด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย และจัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล มีความสามารถในการนำความรู้ หรือประสบการณ์ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน มีความรู้เรื่องการเล่นและวรรณกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย มีความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพสำหรับเด็กปฐมวัย มีความรู้ ด้านการปฐมพยาบาลเบื้องต้นสำหรับเด็กปฐมวัย มีความรู้ ความเข้าใจความแตกต่างของบุคคลแต่ละยุคสมัย มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความสามารถในการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างเหมาะสม

2. อนาคตภาพคุณลักษณะของครูปฐมวัยในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2562-2572) ด้านบุคลิกภาพ

กิริยา มารยาท สุภาพ เรียบร้อย อ่อนโยน พุดเพราະ ใจดี มีความประพฤติ ที่เหมาะสมเป็นต้นแบบ ได้ทั้งกาย วาจา ใจ มีการสื่อสารที่เหมาะสม สบตา วาจา สร้างสรรค์ สัมผัสอบอุ่น มีบุคลิกภาพ สง่างามทั้งการเดิน การพูด การเคลื่อนไหวร่างกายมีปฏิสัมพันธ์สร้างสรรค์กับเด็ก (Positive relationship) ปฏิบัติตนในด้านภาพลักษณ์การแต่งกาย ที่เหมาะสมตามกาลเทศะ มีความกระฉับกระเฉง กระตือรือร้น คล่องแคล่ว ในการปฏิบัติงาน 8) มีพฤติกรรมที่ยึดหยุ่นปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้ดี

3. อนาคตภาพคุณลักษณะของครูปฐมวัยในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2562-2572) ด้านคุณธรรมและจริยธรรม

มีความเมตตากรุณา เป็นกัลยาณมิตรของศิษย์อย่างเท่าเทียมกัน รัก ศรัทธาในวิชาชีพครูและอุทิศตนอย่างเต็มเปี่ยมต่อวิชาชีพของตนเองปฏิบัติตนยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพครู ยึดมั่นตามหลักศาสนา วางตนอยู่ในศีลธรรมอันดี มีความรัก และเทิดทูน ชาติ ศาสนาพระมหากษัตริย์ และวางตนอยู่ในศีลธรรมอันดี รับผิดชอบ ตรงต่อเวลา ขยัน ประหยัด ยึดมั่นในสัมมาอาชีวะ รักความยุติธรรม มีความสามัคคี และความมานะอดทนต่อปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ มีความกล้าหาญ มีความเสียสละและมีความกตัญญู กตเวทิต์ มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่แสวงหาผลประโยชน์อันเป็นอามิสสินจ้าง ปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีจิตสาธารณะ

4. อนาคตภาพคุณลักษณะของครูปฐมวัยในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2562-2572) ด้านทักษะการแสวงหาความรู้และการใช้เทคโนโลยี

พัฒนาตนเองให้เป็นผู้ใฝ่รู้ รอบรู้ แสวงหาความรู้ตลอดเวลา และมีความมุ่งมั่น สืบเสาะหาความรู้เพื่อสร้างเด็กเป็นพลเมืองโลกได้อย่างสมบูรณ์ สามารถนำเทคนิควิธีการใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ พัฒนาสื่อการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ มีทักษะการใช้เทคโนโลยีที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ และการจัดการเรียนการสอน

สอนเพื่อเชื่อมโยงติดต่อสื่อสารระหว่างเด็ก ครู ผู้ปกครอง สถานศึกษา หรือ ชุมชน สามารถใช้ภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ มีความสามารถเข้าใจ และเข้าถึงการใช้เทคโนโลยีได้เป็นอย่างดีเลือกใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีคุณค่า ประสิทธิภาพสูงสุดในเชิงสร้างสรรค์ มีวิจรรย์ญาณในการเลือกข้อมูล การแยกแยะข้อมูลที่ได้ จากการแสวงหาความรู้ มีทักษะในการนำเทคโนโลยีที่เป็นสื่อดิจิทัลมาใช้ ในการจัดการเรียนรู้ได้ อย่างเหมาะสมในบริบทการศึกษาปฐมวัย

5. อนาคตภาพคุณลักษณะของครูปฐมวัยในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2562-2572) ด้านการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองการพัฒนาตนเองและการพัฒนาวิชาชีพ

มีการศึกษาค้นคว้า วิจัย และพัฒนาอยู่ตลอดเวลา นำกระบวนการวิจัยมาปรับใช้กับการพัฒนาเด็กเป็นผู้ที่ใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มพูนองค์ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ จากการอ่านตำรา การอบรมสัมมนา และการสร้างงานวิจัย มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถสร้างสื่อหรือนวัตกรรมใหม่ ๆ ขึ้นมาได้ เป็นนักวิชาการมืออาชีพ

6. อนาคตภาพคุณลักษณะของครูปฐมวัยในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2562-2572) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้

สร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ที่กระตุ้นความสนใจ ใฝ่รู้ ให้เด็ก มีความอยากรู้ อยากเห็น ทำสิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง และสามารถปรับตามสถานการณ์สร้างบรรยากาศอบอุ่น ปลอดภัย มีความเป็นมิตร จัดแหล่งความรู้สร้างและผลิต สื่อ อุปกรณ์ ให้สอดคล้องกับกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนรู้หลักการจัดสิ่งแวดล้อมการจัดมุมประสบการณ์การเรียนรู้เสมือนจริงอย่างหลากหลายสถานที่และอุปกรณ์ มีความปลอดภัยในทุกด้าน การจัดสภาพแวดล้อมทั้งในและนอกห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถใช้ และผลิตสื่อจากภูมิปัญญาไปนามธรรม สามารถจัดสภาพแวดล้อมที่สอดคล้องกับการศึกษาในอนาคตโดยคำนึงถึงการนำเทคโนโลยีเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของสภาพแวดล้อม ใช้สื่อธรรมชาติ ในการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้มีความสุขและสร้างสรรค์ จัดการศึกษาบนพื้นฐานของบริบทท้องถิ่น

วัตถุประสงค์ที่ 3 การนำเสนออนาคตภาพคุณลักษณะของครูปฐมวัยในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2562-2572)

ผลการนำเสนออนาคตภาพคุณลักษณะของครูปฐมวัยในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2562-2572)ผู้เข้าร่วมประชาพิจารณ์เห็นด้วยกับผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับอนาคตภาพคุณลักษณะ ของครูปฐมวัยในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2562-2572)ทั้ง 6 ด้านและมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

1) อนาคตภาพคุณลักษณะของครูปฐมวัยในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2562-2572) ด้านความรู้ความสามารถควรเพิ่มทักษะ ความรู้ เจตคติในการจัดการเรียนรู้ปฐมวัย และควรเพิ่มทักษะทุกทักษะเช่น ฟัง พูด อ่าน เขียนและนอกเหนือจากครูปฐมวัยมีวุฒิด้านการศึกษาปฐมวัยในระดับปริญญาตรีแล้วคุณลักษณะของครูปฐมวัยในทศวรรษหน้าควรมีวุฒิด้านการศึกษาปฐมวัยในระดับปริญญาโท

2) อนาคตภาพคุณลักษณะของครูปฐมวัยในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2562-2572) ด้านบุคลิกภาพครูปฐมวัยควรมีบุคลิกภาพแตกต่างจากครูระดับอื่นดังนั้นครูปฐมวัย ควรมีการประนีประนอม การเข้าถึง ผู้ปกครองและชุมชนและครูปฐมวัยควรมีบุคลิกภาพที่สร้างความเสมอภาคให้กับเด็ก

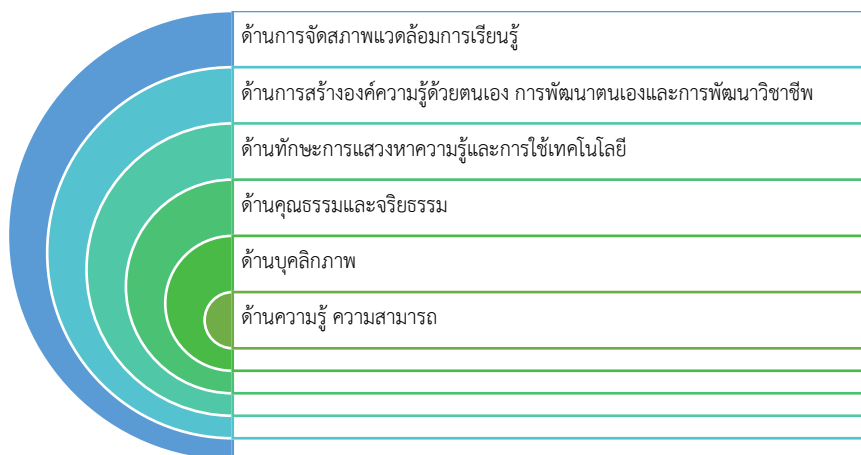
3) อนาคตภาพคุณลักษณะของครูปฐมวัยในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2562-2572) ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ควรมีการแยกประเด็นด้านคุณธรรมและจริยธรรมและควรเพิ่มการมีวินัย

4) อนาคตภาพคุณลักษณะของครูปฐมวัยในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2562-2572) ด้านทักษะการแสวงหาความรู้และการใช้เทคโนโลยี ควรเพิ่มการจัดการเรียนรู้รูปแบบออนไลน์ (Online) ออนไลน์ (On Air) ออฟไลน์ (Offline) จัดร่วมกับผู้ปกครอง

5) อนาคตภาพคุณลักษณะของครูปฐมวัยในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2562-2572) ด้านการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองการพัฒนาตนเองและการพัฒนาวิชาชีพ ควรเพิ่มภาวะความเป็นผู้นำ การทำงานเป็นทีมในและนอกสถานศึกษา (PLC) และสามารถบูรณาการสร้างองค์ความรู้ที่หลากหลาย

6) อนาคตภาพคุณลักษณะของครูปฐมวัยในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2562-2572) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เพิ่มการทำให้ห้องเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นและเพิ่มการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

องค์ความรู้ใหม่

แผนภาพที่ 1 คุณลักษณะของครูปฐมวัยในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2562-2572)

คุณลักษณะของครูปฐมวัยในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2562-2572) ประกอบด้วยด้านต่าง ๆ 6 ด้าน ดังนี้

1. คุณลักษณะด้านความรู้ ความสามารถ หมายถึง การมีวุฒิทางการศึกษาตรงมีความรู้ ความคิด และการแสดงออกทางหลักการวิชาการต่าง ๆ ของครูปฐมวัย ที่นำมาใช้ประโยชน์ในการจัดประสบการณ์ ให้เด็กปฐมวัยได้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างถูกต้องและเหมาะสม และเป็นลักษณะที่แสดงออกถึงการนำความรู้ หรือประสบการณ์ที่ได้รับไปสู่การปฏิบัติงานเพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์เกิดการเรียนรู้ที่ดี บรรลุจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ เนื้อหาวิชาที่สอนและวิชาที่เกี่ยวข้องมีการสอนครอบคลุม มีทักษะในการสอนอย่างเชี่ยวชาญและสร้างสรรค์ การเรียนรู้จนสามารถพัฒนาผู้เรียนได้เต็มศักยภาพตามความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยปลูกเร้าให้ผู้เรียนแสดงความสามารถอย่างเต็มที่รวมถึงการมีความรู้ด้านจิตวิทยาการพัฒนาและดูแลสวัสดิภาพเด็ก

2. คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะท่าทางและพฤติกรรมที่ครูแสดงออกอย่างเหมาะสม สามารถสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจน ทั้งด้านร่างกาย วาจา และจิตใจ และมีทักษะทางภาษา การสื่อสาร ที่เหมาะสม

3. คุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรม หมายถึง ความเป็นครู จรรยาบรรณ หลักของความดีงาม ที่ครูยึดถือและนำไปประพฤติปฏิบัติ เพื่อเป็นหลักประกันของคุณภาพของครู ให้เป็นที่ยอมรับนับถือศรัทธา ของศิษย์และสังคมทั่วไป

4. คุณลักษณะด้านทักษะการแสวงหาความรู้และการใช้เทคโนโลยี หมายถึง การพัฒนาตนเอง ครูควรจะต้องศึกษาหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ใฝ่รู้รอบรู้ทุกด้าน สามารถที่จะชี้แนะแหล่งข้อมูลความรู้ให้กับเด็กเป็นบุคคลที่ใฝ่รู้รอบรู้อย่างกว้างไกล มีความรู้ความสามารถ สามารถนำเทคนิควิธีการใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม ครูต้องมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอนเนื่องจากกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้เทคโนโลยีจะช่วยกระตุ้นความสนใจให้กับนักเรียน และหากออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพจะช่วยส่งเสริมความรู้ และทักษะที่ต้องการได้เป็นอย่างดี มีการใช้นวัตกรรมการสอน และมีการบูรณาการการใช้เทคโนโลยี ในการจัดการเรียนการสอน

5. คุณลักษณะด้านการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง การพัฒนาตนเองและการพัฒนาวิชาชีพ หมายถึง ครูผู้สอนต้องเข้าใจแนวคิดที่ว่า ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตัวเอง โดยเชื่อมโยงความรู้เดิมที่มีอยู่ภายในเข้ากับการได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ดังนั้น ครูจึงควรนำแนวคิดนี้ไปพัฒนาวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้ที่คงทนและเกิดทักษะที่ต้องการ และมีการค้นคว้าวิจัย ประกอบด้วย แปลผลข้อมูลจากการค้นคว้าวิจัย อธิบายผล การวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยได้อย่างถูกต้อง สามารถดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยในชั้นเรียนได้อย่างถูกต้อง เข้าใจระบบวิธีวิจัยทางการศึกษาสามารถวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอน การจัดทำรายงานผลการเรียนรู้เป็นเอกสารและเป็นรูปแบบอื่นแล้วสรุปผล การพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และแนะนำกระบวนการวิจัยมาปรับใช้กับการพัฒนาผู้เรียน

6. คุณลักษณะด้านการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ หมายถึง การมีความสามารถในการสร้างบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ที่กระตุ้นความสนใจใฝ่รู้และมีความสุข สนุกในการเรียนการสอน มีความสามารถในการสังเกตและรู้จักแก้ไขพฤติกรรม การเสริมแรง และการลงโทษที่เหมาะสม

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องอนาคตภาพคุณลักษณะของครูปฐมวัยในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2562-2572) โดยเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันและอนาคตที่ควรจะเป็น มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปราย ดังนี้

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ข้อมูลพื้นฐานและสภาพปัจจุบันของคุณลักษณะของครูปฐมวัย ในการเตรียมความพร้อมการจัดการศึกษาในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2562-2572) พบว่า คุณลักษณะครูปฐมวัยที่ผ่านมาหลายหน่วยงานในระดับนโยบายทั้งในและต่างประเทศได้กำหนดมาตรฐานและคุณภาพครูปฐมวัย ซึ่งมีองค์ประกอบทั้ง ทางด้านความรู้ ความสามารถ ประสิทธิภาพในการทำงาน รวมทั้งการปฏิบัติตน

อันเป็นแบบอย่างที่ดีของความเป็นครู ต้องได้รับใบประกอบวิชาชีพ ต้องประพฤติปฏิบัติตนตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ข้อ 11 ผู้ประกอบวิชาชีพครู ต้องมีมาตรฐานการปฏิบัติงาน ดังนี้ มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน ด้วยจิตวิญญาณความเป็นครูประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีมีคุณธรรม จริยธรรม และผู้สร้างนวัตกรรมพัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ ทันสมัย และทันต่อการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ สื่อ การวัดและประเมินผล การเรียนรู้บูรณาการความรู้และศาสตร์การสอนในการวางแผนและจัดการเรียนรู้ และในการพัฒนาครูด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยจัดให้มีการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างจิตวิญญาณของความเป็นครู ให้หน่วยงานที่ทำหน้าที่พัฒนาผู้ดูแลเด็กปฐมวัยจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างจิตวิญญาณของความเป็นผู้ดูแลเด็ก มีคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ทักษะ และความสามารถในการดูแลเด็กปฐมวัยตามหลักการพัฒนาเด็กปฐมวัย (Office of the Basic Education Commission, 2009)

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่าอนาคตภาพคุณลักษณะของครูปฐมวัยในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2562-2572) มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุดและระดับมาก ประกอบด้วย 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านความรู้ ความสามารถ กล่าวคือ มีวุฒิที่ตรงสาขาวิชาเอกมีความรู้ด้านจิตวิทยากฎหมายเกี่ยวกับปฐมวัยสิทธิเด็กมีความสามารถในการเป็นครูปฐมวัยมืออาชีพ ดังที่ Phinyoanantaphong (2015) ได้กล่าวถึงคุณภาพของครูปฐมวัยว่า หัวใจสำคัญอย่างหนึ่งของการของการจัดการศึกษาปฐมวัยว่าครูปฐมวัยควรพัฒนาให้มีความรู้ และระดับการเตรียมที่เฉพาะเจาะจงในด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยหรือมีความรู้เรื่องการพัฒนาเด็ก มีการตื่นตัวและติดตามวิทยาการความรู้ในปัจจุบันและครูควรได้รับการฝึกฝนให้มีประสบการณ์เกี่ยวกับเด็กปฐมวัยอย่างจริงจัง 2) ด้านบุคลิกภาพ กล่าวคือ มีพฤติกรรมความประพฤติที่เหมาะสมเป็นต้นแบบ ได้ทั้งกาย วาจา ใจสอดคล้องกับ Thammatakul and Koongaew (2012) ได้ทำการศึกษาคูณลักษณะของครูยุคใหม่ พบว่าด้านบุคลิกภาพของครูบุคลิกภาพ ประกอบด้วย บุคลิกลักษณะท่าทางดี รู้จักวางตัวได้เหมาะสม การแต่งกายสุภาพเรียบร้อยเหมาะสมกับกาลเทศะ การมีสุขภาพแข็งแรง การพูดจาสุภาพอ่อนโยน อาจกล่าวได้ว่าคุณลักษณะของครูที่ดีมีความมีระเบียบวินัย หมายถึง ความประพฤติทั้งทางกาย วาจา และใจมีพลานามัยสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจมีความรักและห่วงหาพันธุธรรมของตนเองและทรัพยากรของชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ (Office of the Basic Education Commission, 2009) ด้านคุณธรรมและจริยธรรม กล่าวคือ เป็นผู้มีความคุณธรรมจริยธรรมการครองตนและยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพสอดคล้องกับแนวคิด Fishman, Marx Best; and Tal (2003). เสนอว่าการเป็นครูที่ดีไม่ใช่มีแต่ความรู้ตามหลักวิชาการเท่านั้นแต่ยังต้องอาศัยแรงจูงใจหลายด้านประกอบกัน 4) ด้านทักษะการแสวงหาความรู้และการใช้เทคโนโลยี กล่าวคือ เป็นผู้ที่ไม่รู้เรียนรู้และใช้เทคโนโลยีได้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ และการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Sittiraj et al. (2015) ที่พบว่าในสองทศวรรษหน้าการจัดการศึกษาควรเตรียมการด้านการสื่อสาร เพราะการจัดการศึกษาในอีก 20 ปีข้างหน้าจะเป็นการจัดการศึกษาที่ใช้การสื่อสารโดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในระบบดิจิทัล สถานศึกษาในอนาคตจะต้องติดตั้งอุปกรณ์ในระบบดิจิทัลให้พร้อมเพื่อการสืบค้นของนักเรียน 5) ด้านการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองการพัฒนาตนเองและการพัฒนาวิชาชีพ กล่าวคือ เป็นผู้นำกระบวนการวิจัยมาปรับใช้กับการพัฒนาเด็ก พัฒนา

ตนเองการอ่านตำรา การอบรมสัมมนา และการสร้างงานวิจัยเป็นนักวิชาการมืออาชีพสอดคล้องกับ Siridhrungsri (2014) การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนของนักศึกษาครูจึงควรสะท้อน คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 ที่ต้องเป็นผู้มีความรอบรู้มากขึ้นมีความเป็นมืออาชีพ 6) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ กล่าวคือ เป็นผู้สร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ที่อบอุ่น ปลอดภัยจัดมุมประสบการณ์การเรียนรู้เสมือนจริง อย่างหลากหลาย สถานที่และอุปกรณ์ มีความปลอดภัยในทุกด้าน

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่าการนำเสนอภาพอนาคตคุณลักษณะของครูปฐมวัย ในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2562-2572) จากการประชาพิจารณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดการศึกษาปฐมวัย (ผู้ผลิต ผู้ใช้และผู้ปฏิบัติ) รวมทั้งผู้ที่สนใจ สรุปผลการประชุม ประชาพิจารณ์ ได้อนาคตภาพอนาคตภาพคุณลักษณะของครูปฐมวัยในทศวรรษหน้า (2562-2572) มีแนวโน้มความเป็นไปได้มากที่สุดได้อีก 10 ปีข้างหน้า คือครูต้องมีความรู้ ความเข้าใจความแตกต่าง ของบุคคลแต่ละยุคสมัย มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นและมีความสามารถในการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างเหมาะสม มีความกระตือรือร้น ทุ่มเทเต็มที่ ในการปฏิบัติงานและมีพฤติกรรมที่ยึดหยุ่นปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้ดี ปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและมีจิตสาธารณะ เลือกใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีคุณค่า ประสิทธิภาพสูงสุดในเชิงสร้างสรรค์ มีวิจักษณ์ญาณในการเลือกข้อมูล การแยกแยะข้อมูลที่ได้จากการแสวงหาความรู้และ มีทักษะในการนำเทคโนโลยีที่เป็นสื่อดิจิทัลมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม ในบริบทการศึกษาปฐมวัย เป็นผู้ที่ไม่เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มพูนองค์ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์จากการอ่านตำรา การอบรมสัมมนา และการสร้างงานวิจัย มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถสร้างสื่อหรือนวัตกรรมใหม่ ๆ ขึ้นมาได้เป็นนักวิชาการ มืออาชีพ มีความรู้ความเข้าใจสามารถใช้ และผลิตสื่อจากอุปกรณ์ไปนามธรรม สามารถจัดสภาพแวดล้อมที่สอดคล้องกับการศึกษาในอนาคต โดยคำนึงถึงการนำเทคโนโลยีเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของสภาพแวดล้อม ใช้สื่อธรรมชาติในการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความสุขและสร้างสรรค์และจัดการศึกษาบนพื้นฐาน ของบริบทท้องถิ่น ดังที่ Bellanca and Brandt (2019) กล่าวถึงแนวโน้มสภาพการณ์ การปฏิรูปการศึกษาที่เป็นกระแสใหม่ทั่วโลกเพราะเป็นยุคศตวรรษที่ 21 สภาพการณ์ของโลกนี้เปลี่ยนไปเป็นโลกแห่งข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยี เป็นสังคมโลกที่สลับซับซ้อนเชื่อมโยงและเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วสังคมโลกกลายเป็นสังคมความรู้ (Knowledge Society) หรือสังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Society) ด้วยเหตุนี้ครูบุคลากรทางการศึกษาและองค์กรทางการศึกษา จึงต้องปรับตัวให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) ทุกภาคส่วนของสังคมควรจะต้องทุ่มเทให้กับการศึกษา ทั้งยังยอมรับกันว่าคุณภาพคนขึ้นอยู่กับคุณภาพการศึกษา และคุณภาพการศึกษาขึ้นอยู่กับคุณภาพครูเป็นหลัก

สรุป

ความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความรู้อยู่ตลอดเวลาโดยปราศจากพรหมแดนการศึกษา เราต้องปรับตัวโดยเร่งปฏิรูปการศึกษาให้ก้าวทันกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก และการศึกษาระดับปฐมวัยเป็นจุดเริ่มต้นของการศึกษาทุกระดับเพราะเป็นการ

วางรากฐานในอนาคต และการปฏิรูปการศึกษาจะสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับครู เพราะครูเป็นผู้ดำเนินการให้เกิดการเรียนรู้คุณลักษณะครูปฐมวัยจึงเป็นตัวช่วยให้การจัดการศึกษาพัฒนาขึ้นทั้งระบบ ดังนั้น การศึกษาคุณลักษณะของครูปฐมวัยในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2562-2572) จากการประมาณค่าแนวโน้ม มีความเป็นไปได้ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทั้ง 21 คน แนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุดและระดับมาก 6 ด้าน ซึ่งมีผลสรุปได้อนาคตภาพคุณลักษณะของครูปฐมวัยในทศวรรษหน้า (2562-2572) ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้ ด้านความรู้ความสามารถ วุฒิการศึกษาตรงเอกมีความรู้ด้านจิตวิทยามีความรู้ด้านการปฐมพยาบาลเบื้องต้นสำหรับเด็กปฐมวัยและมีความรู้ด้านการศึกษาพิเศษซึ่งคุณลักษณะของครูปฐมวัยในปัจจุบันวุฒิยังไม่ตรงเอกยังไม่ผ่านการอบรมการปฐมพยาบาลเบื้องต้นและยังไม่มีความรู้เรื่องการศึกษาพิเศษด้านบุคลิกภาพมีบุคลิกที่อ่อนโยนมีปฏิสัมพันธ์สร้างสรรค์และมีพฤติกรรมที่ยืดหยุ่นปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้ดีซึ่งสังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงแบบฉับพลันดังนั้นบุคลิกภาพครูปฐมวัยจึงต้องยืดหยุ่นให้เข้ากับสภาพสังคมปัจจุบัน ด้านคุณธรรมและจริยธรรมนอกจากคุณลักษณะครูปฐมวัยด้านคุณธรรมจริยธรรมจะมีเมตตากรุณาและยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพแล้วการดำรงตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการมีจิตสาธารณะก็สำคัญและจำเป็นกับสังคมยุคปัจจุบันและในทศวรรษหน้า ด้านทักษะการแสวงหาความรู้และการใช้เทคโนโลยี ในปัจจุบันโลกเทคโนโลยีเจริญรุดหน้าไปอย่างรวดเร็วคุณลักษณะครูปฐมวัยในทศวรรษหน้านอกจากการใช้เทคโนโลยีได้แล้วการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ หรือการเลือกใช้เทคโนโลยีก็มีผลต่อการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเด็กปฐมวัยด้านการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองการพัฒนาตนเองและการพัฒนาวิชาชีพการนำงานวิจัยหรือการวิจัยมาใช้ในการกระบวนการจัดการเรียนรู้อาจมีผลอย่างมากในการจัดการศึกษาในทศวรรษหน้า และด้านการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้การจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในทศวรรษหน้าจำเป็นต้องมีทั้งความเป็นธรรมชาติสื่อธรรมชาติห้องเรียนธรรมชาติและการนำเทคโนโลยีเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย และแต่ละด้าน สามารถตอบโจทย์การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในอนาคตได้ เพราะถ้าเราวางรากฐานดีตั้งแต่ต้นทางปลายทางก็จะดีตามไปด้วย ซึ่งก่อให้เกิดคุณค่าทั้งทางด้านองค์ความรู้และแนวทางการพัฒนาคุณภาพคุณลักษณะของครูปฐมวัยในทศวรรษหน้า

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 คุณลักษณะของครูปฐมวัยในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2562-2572) ควรให้ความสำคัญกับการผลิตบัณฑิต การคัดเลือกบุคคลเข้าสอน และการพัฒนาตนของครูปัจจุบันให้เกิดผลเป็นที่ประจักษ์และเป็นไปตามความคาดหวังของสังคม

1.2 ข้อมูลจากการวิจัยสามารถสะท้อนให้เห็นภาพในอนาคตของคุณลักษณะของครูปฐมวัยในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2562 – 2572) ดังนั้น หน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาอาจนำไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละหน่วยงาน เพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน สังคม และทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยในครั้งต่อไป

สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับ

2.1 ควรมีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพครูปฐมวัยในทศวรรษหน้าที่มีรากฐานการพัฒนามาจากผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้ได้หลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทของความต้องการของสังคมในอนาคต

2.2 ควรนำขั้นตอน เทคนิคการวิจัยในอนาคตที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าไปประยุกต์ใช้ศึกษาวิชาชีพครูในอนาคตเพื่อผลิตครูปฐมวัยที่มีลักษณะสอดคล้องกับความต้องการของสังคมในอนาคต

2.3 ควรมีการนำแนวทางการวิจัยนี้ไปประยุกต์เพื่อศึกษาอนาคตภาพของหลักสูตรวิชาชีพอื่น ๆ เพื่อให้ได้แนวโน้ม ทิศทางหลักสูตรที่พึงประสงค์ของสังคมในอนาคต

References

- Bellanca, J., & Brandt, R. (2019). *21st Century Skills: Rethinking How Students Learn*. (W. Wongkitrungruang and A. Chittarerk, Trans.). Bangkok: Openworld.
- Fishman, J. J. et al. (2003). Linking Teacher and Student Learning to Improve Professional Development in Systemic Reform. *Teaching and Teacher Education*, 19, 643-658.
- National Education Act of B.E.2542. (1999). And Amendments (Second National Education Act B.E. 2545 (2002). *Government Gazette*. Volume 119 Part 123a.16-21.
- National Education Act of B.E.2562. (2019). *Government Gazette*. Volume 136 Part 57a. 49-53.
- Office of the Basic Education Commission. (2009). *The Guideline for Measuring and Evaluating the Learning Outcomes in the Basic Education Core Curriculum B.E. 2551*. Bangkok: Printing House of Agricultural Cooperative Assembly of Thailand.
- Office of Secretary-General of Education Council. (2010). *A Research and Development of the Teachers and Educational Personnel Development Policy*. Bangkok: Office of the National Education Commission.
- Office of Secretary-General of Education Council. (2017). *The National Scheme of Education B.E. 2560 – 2579*. Bangkok: Prik Whan Graphic.
- The Early Childhood Development Act B.E. 2562. (2019). *Government Gazette*. Volume 136 Part 56a. 5-16.
- Phinyoanantaphong, S. (2015). Development of Teacher Training Program for Promoting Young Children's Social and Emotional Development. *Journal of Education*, 16(1), 78.
- Romchat, C. (2005). *The Scenario of Characteristics of Teacher Professional Curriculum in the Next Decade (B.E. 2550 – 2559)*. (Doctoral Dissertation). Srinakharinwirot University. Bangkok.

- Sittiraj, T. et al. (2015). The Scenarios of Administration of Secondary Education in Thailand in the Next Two Decades. *Journal of Education Naresuan University*, 17(3), 71-81.
- Siridhrungsri, P. (2014). *Improving the Quality of Thai Teachers in the 21st Century*. Bangkok: Imprint.
- Thammatakul, S., & Koongaew, A. (2012). *A Study of Characteristics of the New Generation Teachers*. Phetchabun: Phetchabun Rajabhat University.
- Yamnoon, S. (2011). New. Generation teachers preparation in 2011. *Journal of higher education*, 3(1392), 7.